Förbättrad avelsvärdering för exteriör

Anders Fogh, Carolina Markey och Terhi Vahlsten

I samband med NAV:s avelsvärdering i november införs Single Step för exteriöra egenskaper. Förändringen kommer generellt bara att innebära mindre ändringar i avelsvärdena. Semintjurar som inte är avkommeprövade och genomtestade hondjur kommer dock att påverkas något mer av förändringen än övriga djurkategorier.

Den nya metoden för beräkning av avelsvärden för exteriöra egenskaper har flera fördelar jämfört med den tidigare tvåstegs-modellen. Avelsvärdena för kroppsstorlek, ben och juver och dess delindex kommer inte att påverkas nämnvärt. Däremot kommer en viss omrangering av både semintjurar och hondjur att ske. I texten nedan beskrivs bara förändringarna för juver, men förändringarna är liknande förkroppsstorlek och ben.

Nästan inga förändringar för avkommeprövade semintjurar

För avkommeprövade tjurar kommer förändringarna att vara ytterst små för alla raser. Rankingen inom åldersgrupp är nästintill oförändrad. Mellan åldersgrupper kommer det däremot ske något större omrangeringar. Den genetiska trenden kommer, beroende på ras, att vara 1-3 indexenheter högre under de senaste sju åren. Det innebär att ungefär 80% av tjurarna födda efter 2010 kommer att förändras mindre än tre enheter för juver. Endast 1–2% av tjurarna kommer att förändras mer än fem enheter.

Mindre förändringar för ej avkommeprövade tjurar

För unga, ej avkommeprövade semintjurar kommer den nya metoden att innebära små förändringar. Rankningen inom åldersgrupp påverkas mer än för avkommeprövade tjurar och generellt ökar index för juver med 1–3 enheter jämfört med tidigare. För hälften av tjurarna av raserna RDC och holstein kommer avelsvärdena att förändras mindre än tre enheter. Nästan alla andra tjurar kommer att öka med tre enheter eller mer. Nästan ingen tjur av någon ras tappar mer än två enheter. Förändringarna är mindre för jersey. Omkring 60% av tjurarna ändras mindre än tre enheter och resten kommer att öka med tre enheter eller mer.

Nästan inga förändringar för ej genomtestade hondjur

Förändringen kommer i princip inte innebära några förändringar för kor och kvigor som inte är genomtestade, oavsett ras. Rankingen inom åldersgrupp är näst intill oförändrad och den genetiska trenden påverkas inte. Det betyder att ungefär 90% av djuren förändras mindre än tre enheter för juver.

Mindre förändringar för genomtestade hondjur

Förändringen är större för genomtestade kor och kvigor, jämfört med för hondjur som inte är testade. Rankingen inom åldersgrupp påverkas och generellt ökar index för juver med 1–2 enheter jämfört med tidigare. Det betyder att 60–80% av korna och 50–70% av kvigorna ändras mindre än tre enheter för juver. Hos de flesta hondjuren där avelsvärdena ändras mer än två enheter, innebär förändringen en ökning men vissa kommer även att tappa i index.